

بررسی گردشگری حلال به منظور توسعه پایدار (مطالعه موردی: شهر مشهد مقدس)

نویسنده اول* هنگامه نوعی نویسنده دوم^۲ دکتر محمد رضا زند مقدم

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه ریزی گردشگری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

موبایل: ۰۹۱۵۳۱۴۶۵۴۸ - ایمیل: ZO VANPOL@GMAIL.COM

۲- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

موبایل: ۰۹۱۲۷۶۳۶۷۶۹ - ایمیل: dr.zandmoghadam@gmail.com

چکیده

این پژوهش باهدف توسعه پایدار گردشگری حلال در شهر مشهد انجام شد. روش تحقیق به لحاظ ماهیت، توصیفی و به لحاظ هدف، کاربردی میباشد. جامعه آماری را تعداد ۷ نفر از خبرگان حوزه گردشگری تشکیل داده و باتوجه به محدود بودن جامعه آماری، روش نمونه گیری روش تمام شمار بوده، بنابراین حجم نمونه تحقیق نیز ۷ نفر در نظر گرفته شده است. در این پژوهش توسط تحلیل شبکه ای فازی، وزن مؤلفه‌ها را بدست آورده و بر اساس آن اولویت‌بندی شدند. در مرحله بعد با استفاده از روش تاپسیس وزن هریک از معیارها براساس نظرسنجی از خبرگان بدست آمده و فاصله هر یک از مؤلفه‌ها را از ایده آل مثبت و ایده آل منفی محاسبه شد هر گزینه ای که CC بزرگتری داشت گزینه بهتری بود. نتایج حاصل از رتبه‌بندی گزینه‌ها نشان داد که جاذبه مذهبی در توسعه گردشگری حلال، از اولویت برتری نسبت به سایر گزینه‌ها برخوردار است. پس از آن گزینه جاذبه تجاری قرار گرفته است و در جایگاه سوم بومی بودن محصولات جای گرفته است. همچنین نتایج نشان داد که بیشترین اثرگذاری را حمل و نقل بر توسعه گردشگری حلال مشهد خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی: گردشگری حلال، جاذبه مذهبی، جاذبه تجاری، بومی بودن محصولات، حمل و نقل.

مقدمه

گردشگری را میتوان یکی از اصلیتیرین و مهمترین بخشهای ارتباط بین کشورها معرفی کرد. امری که قطعا در زمینه گسترش ارتباطات فرهنگی بین ملل مختلف، از تاثیرگذارترین روشهای ممکن به شمار میرود. همچنین امروزه این پدیدهی جالب و هیجان انگیز، یکی از مهمترین و اصولیتیرین روشهای کسب درآمد در صنعت اقتصاد کشورها است؛ که دست آوردهای ارزشمندی را در حوزه های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی برای مجریان آن به همراه خواهد داشت. گردش، یکی از هیجان انگیزترین رفتاری است که انسانها با هر آیینی سعی میکنند آن را تجربه کنند. در این میان علاوه بر مقصد، نوع و کیفیت تسهیلات دریافت شده برای ادیان مختلف بویژه مسلمانان، از حساسیت بیشتری برخوردار است (ابهری، ۱۳۹۴). اهمیتی که خود تبدیل به صنعتی بزرگ و جهانی شده و از آن به گردشگری حلال یاد میشود. کارشناسان صنعت توریسم، گردشگری حلال را محصول جدیدی از صنعت گردشگری معرفی کرده که برنامه های مخصوصی را برای مسافران مسلمان در نظر میگیرد و بستری را فراهم میکند که آنها طی سفر، بتوانند به آسانی به امور مذهبی خود پرداخته، از خوراک و غذاهای حلال استفاده کرده و تمام نکاتی را که در زمینه دینی و مذهبی به انجام آن ملزم هستند، بدون دغدغه انجام دهند. به همین دلیل، میتوان این نوع گردشگری را در گروه گردشگری مذهبی قرار داد. به بیانی سادهتر گردشگری حلال، نوع خاصی از گردشگری مذهبی است که تمام فعالیتهای آن طبق قوانین اسلامی انجام میشود (پوررستمی، ۱۳۹۵). کشور ایران به دلیل داشتن پتانسیلهای مناسب در زمینهی گردشگری حلال، میتواند یکی از بهترین مقاصد مسافرت، برای مسلمانان جهان محسوب شود. منطقهای که قانون اجرا شده در آن بر مبنای اسلام بوده و اصول حلال در زمینه های مختلف در آن به خوبی رعایت میشود. به عنوان مثال، نمیتوان در هیچ رستوران، هتل و مکانهای اقامتی، غذاها و نوشیدنیهایی را یافت که با گوشت یا